

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie konkurencyjności przemysłu metalurgicznego — Wkład w strategię UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”

COM(2008)108 wersja ostateczna — SEK(2008) 246

(2009/C 175/19)

Dnia 22 lutego 2008 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie konkurencyjności przemysłu metalurgicznego — Wkład w strategię UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

COM(2008) 108 wersja ostateczna.

Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 18 listopada 2008 r. Sprawozdawcą był Gustav ZÖHRER, współsprawozdawcą był Tomasz CHRUSZCZOW.

Na 449. sesji plenarnej w dniach 3–4 grudnia 2008 r. (posiedzenie z 3 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 160 do 6–7 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Przemysł metalurgiczny oraz uzależnione od niego branże tworzą ogromną realną wartość, wnosząc nieodzowny wkład w rozwój całej europejskiej gospodarki. Przemysł ten funkcjonuje w warunkach globalnej konkurencji, a w ostatnich latach wielokrotnie podlegał szeroko zakrojonym przemianom i restrukturyzacji.

1.2 Kolejne restrukturyzacje będą ściśle związane z pogłębiającą się globalizacją łańcuchów tworzenia wartości przemysłu metalurgicznego (począwszy od pozyskiwania surowców, a na przetwórstwie kończąc). Wymaga to nowego podejścia w polityce przemysłowej, nastawionego na innowacje, umiejętności i sprawiedliwe warunki konkurowania w skali globalnej.

1.3 Zasadniczo Komitet zgadza się z przeprowadzoną przez Komisję analizą charakterystyki sektora, niemniej trzeba pamiętać, że przemysł metalurgiczny jest sektorem niejednorodnym i dlatego trudno o trafne stwierdzenia o charakterze ogólnym. Wiele spośród zaproponowanych przez Komisję działań jest nie dość precyzyjnych. Komitet wzywa więc Komisję, by w związku z omawianym komunikatem przygotowała harmonogram obejmujący katalog konkretnych działań, który uwzględniłby poszczególne podsektory.

1.3.1 Komitet zachęca do przeprowadzenia własnych analiz poszczególnych sektorów wraz z monitoringiem i dialogiem społecznym — w oparciu o doświadczenia EWWiS.

1.4 W odniesieniu do polityki energetycznej Komitet domaga się środków, które dzięki przejrzystości rynkowej i cenowej umożliwią pewne dostawy energii bazujące na długoterminowych umowach. Należy zlikwidować luki w sieci dostaw. Ponadto zwraca się uwagę na znaczenie odnawialnych nośników energii oraz roli, jaką sam przemysł metalurgiczny odgrywa w produkcji elektryczności i ciepła.

1.5 W polityce ochrony środowiska chodzi przede wszystkim o znalezienie rozwiązań, które powiążą cele ochrony klimatu z zatrudnieniem, wzrostem oraz konkurencyjnością w skali globalnej. Aby uniknąć aspektów niekorzystnych dla konkurencyjności europejskiego przemysłu metalurgicznego, Komitet apeluje o:

- nadanie priorytetu międzynarodowym porozumieniom;
- wspieranie rozpowszechniania najlepszych i najbardziej energooszczędnych technologii;
- uwzględnienie poczynionych już inwestycji;
- wzięcie pod uwagę, że zdolność poszczególnych sektorów do zmniejszenia emisji uzależniona jest od standardów technicznych;
- szybką decyzję o uznaniu niebezpieczeństwa związanego z przenoszeniem źródeł emisji CO₂ (*carbon leakage*).

1.5.1 Komitet popiera zamierzenia Komisji, jeśli chodzi o dyrektywę dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (IPPC), prawa gospodarowania odpadami, dyrektywę REACH oraz normalizację, jednakże oczekuje bardziej konkretnych propozycji.

1.6 Recykling surowców, zmniejszanie materiałochłonności oraz badania nad materiałami zastępczymi w przyszłości będą miały coraz większe znaczenie (z myślą o ochronie środowiska, a także ze względów polityki handlowej).

1.7 Komitet popiera zaangażowanie Komisji na rzecz intensyfikacji innowacji, badań i rozwoju, a także podnoszenia kwalifikacji. Jako przykład można wymienić tu projekt ULCOS (Ultra Low CO₂ Steelmaking) realizowany w ramach Europejskiej Platformy Technologicznej Stali (ESTEP). W ramach drugiej części siódmego programu ramowego EKES zachęca do skontrolowania skuteczności istniejących programów i liczy na lepsze dostosowanie i wsparcie. W dziedzinie kształcenia i doskonalenia zawodowego potrzebne są znaczne inwestycje na poprawę poziomu umiejętności.

1.8 Dla przemysłu metalurgicznego, funkcjonującego w warunkach globalnej konkurencji, największe znaczenie mają zagadnienia polityki handlowej. Komitet podziela zdanie Komisji, iż w sprawach polityki handlowej należy prowadzić ścisły dialog gospodarczy z państwami trzecimi. Jednak nadal trzeba pozostawić sobie do dyspozycji zgodnie z wymogami WTO instrumenty polityki handlowej, by przeciwdziałać praktykom szkodzącym lub dyskryminującym przemysł metalurgiczny UE.

1.9 Przemysł metalurgiczny stoi przed wyzwaniem, mającymi dalekosiężne skutki społeczne. Są to m.in.:

- dalsze restrukturyzacje,
- starzenie się pracowników,
- rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą,
- bezpieczeństwo i higiena pracy.

Komitet wyraża pewne zaskoczenie, że Komisja w swym komunikacie nie przedstawiła żadnych konkretnych działań ani zaleceń dotyczących aspektów społecznych. Komitet wzywa Komisję do (dalszego) krzewienia dialogu społecznego w ramach odpowiednich sektorów, jako że jest to właściwe forum do rozważania tych kwestii.

2. Uzasadnienie/treść komunikatu

2.1 W omawianym komunikacie dokonuje się oceny konkurencyjności przemysłu metalurgicznego oraz przedstawia zalecenia dotyczące dalszych perspektyw. Jest on następstwem komunikatu Komisji z 2005 r. na temat polityki przemysłowej UE, który zapowiadał kilka inicjatyw sektorowych, włącznie z przedłożeniem komunikatu dokonującego oceny wpływu dostaw surowców i energii na konkurencyjność europejskiego przemysłu metalurgicznego ⁽¹⁾ oraz uwzględnia przegląd śródkresowy polityki przemysłowej z 2007 r. ⁽²⁾.

2.2 Przemysł metalurgiczny, jako sektor nierozzerwalnie związany z wysokim zużyciem energii, jest bezpośrednio powiązany z polityką wspólnotową w dziedzinie energii i zmian klimatycznych. Rada Europejska w marcu 2007 r. podkreśliła „ogromne znaczenie europejskich energochłonnych sektorów przemysłu” oraz zwróciła uwagę na fakt, iż „konieczne są opłacalne środki

poprawiające zarówno konkurencyjność, jak i wpływ na środowisko tych sektorów przemysłu europejskiego”. W tym kontekście przyjęty przez Komisję w dniu 23 stycznia 2008 r. pakiet związany ze zmianami klimatu oraz odnawialnymi źródłami energii uznaje szczególną sytuację energochłonnych sektorów przemysłu, które są bezpośrednio skonfrontowane z globalną konkurencją.

2.3 Komisja wysuwa propozycję pakietu składającego się z szesnastu środków w zakresie energetyki, środowiska naturalnego, standaryzacji, innowacji, badań i rozwoju, kwalifikacji, stosunków zewnętrznych i polityki handlowej.

3. Uwagi ogólne

3.1 Komitet z zasady z zadowoleniem przyjmuje sektorowe działania Komisji na rzecz zwiększenia konkurencyjności i zapewnienia bezpieczeństwa zatrudnienia, podobnie jak to uczynił w swojej opinii w sprawie komunikatu Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE — w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej” (COM(2005) 474 wersja ostateczna) z 20 kwietnia 2006 r.

3.2 Przemysł metalurgiczny w Europie zalicza się do najważniejszych sektorów w łańcuchu tworzenia wartości wielu gałęzi gospodarki. Obliczenia wskazują, że np. branże uzależnione od przemysłu stalowego mają obroty wysokości 3 157 mld euro i zatrudniają 23 mln pracowników (patrz załącznik 1). Niestety brak danych dotyczących pozostałych gałęzi przemysłu metalurgicznego. Wyroby stalowe są szeroko stosowane jako bardzo ważny materiał budowlany, zwłaszcza w infrastrukturach charakteryzujących się wysoką efektywnością energetyczną. Stąd też zdolność Unii do dalszego rozwoju oraz przystosowania się do zmian klimatycznych w dużej mierze zależy od stabilnych dostaw stali na potrzeby rynku UE.

3.2.1 EKES uważa, że w obliczu aktualnego kryzysu rynków finansowych szczególnie wyraźnie podkreślić trzeba, iż przemysł metalurgiczny oraz uzależnione od niego branże tworzą ogromną realną wartość, wnosząc nieodzowny wkład w rozwój całej europejskiej gospodarki. Wiodąca rola europejskiego przemysłu metalurgicznego w wielu dziedzinach jest także bazą dla konkurencyjności innych gałęzi przemysłu. Owo know-how trzeba utrzymać w Europie i dalej rozwijać.

Przemysł metalurgiczny funkcjonuje w warunkach globalnej konkurencji, a w ostatnich latach wielokrotnie doznawał szeroko zakrojonych przemian i restrukturyzacji. Doprowadziły one do poprawy konkurencyjności, jednak za cenę masowych zwolnień z pracy. Niemniej restrukturyzacja ta nie wynika wyłącznie ze względów technologicznych, czy też z poprawy wydajności. Jest ona po części wynikiem przenoszenia niektórych procesów wytwórczych (np. produkcji surowego aluminium) poza Europę, przy czym istotną rolę odgrywają tu koszty energii, wymogi ochrony środowiska oraz bliskość źródeł surowców. Proces ten nie dobiegł jeszcze końca i należy liczyć się z dalszymi restrukturyzacjami. Przy czym kolejne restrukturyzacje będą ściśle związane z pogłębiającą się globalizacją łańcuchów tworzenia wartości przemysłu metalurgicznego (począwszy od pozyskiwania surowców, a na przetwórstwie kończąc).

⁽¹⁾ COM(2005) 474 końcowy, załącznik II

⁽²⁾ COM(2007) 374 wersja ostateczna z dnia 4 lipca 2007 r.

3.3 Aktualne dyskusje na temat ochrony klimatu w szczególnym stopniu dotyczą właśnie wspomnianych gałęzi przemysłu ze względu na ich dużą energochłonność. Nie chodzi w tym przypadku tylko o utrzymanie ich konkurencyjności, lecz także o zapewnienie w nich zatrudnienia. Rada ds. konkurencyjności, w swoich konkluzjach z 3 czerwca, wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do „aktywnego kontynuowania rozmów z przedstawicielami przemysłu i z państwami trzecimi na temat podejścia sektorowego, aby można było promować wprowadzanie skutecznych środków na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych a w ten sposób także zapobiegać przenoszeniu źródeł emisji CO₂”.

3.4 Jednocześnie Komitet zgadza się z przeprowadzoną przez Komisję analizą charakterystyki sektora. Należy przy tym pamiętać, że komunikat opiera się na pracach przygotowawczych, które rozpoczęto już w 2004 r., oraz że przemysł metalurgiczny jest sektorem dość zróżnicowanym.

3.4.1 Wiele niejasności utrzymuje się jednak w klasyfikacji omawianych sektorów. Komisja opiera się na definicjach z klasyfikacji sektorowej NACE 27, podczas gdy dane przytaczane w dokumentach (komunikat i załącznik) odzwierciedlają jedynie pewną część podsektorów (przemysł surowcowy i przetwórstwo wstępne). Komisja powinna tu więc przedstawić dokładniejsze definicje, tym bardziej że wobec takiej różnorodności podsektorów (26 sektorów przemysłowych w 5 grupach według NACE 27) i zróżnicowania struktur (dominacja dużych przedsiębiorstw w przemyśle surowcowym, zaś w przetwórstwie liczne MŚP) trudno o trafne stwierdzenia o charakterze ogólnym.

3.5 Komisja proponuje w swoim komunikacie podjęcie szeregu działań, których celem jest poprawa warunków funkcjonowania tych gałęzi przemysłu. Należy je rozpatrywać także w powiązaniu z innymi, pozornie sprzecznymi celami politycznymi Wspólnoty, analizowanymi w tym samym czasie. Komitet ubolewa więc nad tym, że wiele spośród tych propozycji ma zbyt ogólny charakter i wzywa Komisję do sporządzenia harmonogramu bardziej konkretnych działań, będącego kontynuacją omawianego komunikatu i uwzględniającego poszczególne podsektory. Jest to konieczne przede wszystkim dlatego, że decyzje o inwestycjach w przemyśle metalurgicznym mają średnio- a nawet długoterminową perspektywę czasową i są uzależnione od wpływu tych działań.

3.5.1 Komitet zachęca do przeprowadzenia we współpracy z zainteresowanymi podmiotami własnych analiz rozwoju, popytu, produkcji i technologii poszczególnych sektorów, którym — w oparciu o doświadczenia EWWiS — towarzyszyłyby monitoring i dialog społeczny. Przemysł stalowy służy przy tym za przykład. W Traktacie EWWiS dla sektora żelaza i stali przewidziano gromadzenie danych, które znacznie wykraczały poza standardy ogólnej statystyki przemysłowej. Po wygaśnięciu w 2002 r. Traktatu EWWiS europejski przemysł stalowy z powodzeniem domagał się, by przynajmniej czasowo nadal gromadzić niektóre istotne dane specjalistyczne, których nie ujęto w ogólnej statystyce przemysłowej. Na szczeblu europejskim znalazło to swoje odzwierciedlenie w rozporządzeniu (WE) nr 48/2004. Komitet opowiada się za przedłużeniem okresu obowiązywania rozporządzenia i proponuje, aby równie obszerne dane statystyczne gromadzono także w odniesieniu do innych sektorów przemysłu metalurgicznego, ponieważ coraz częściej okazuje się, że ogólne statystyki przemysłowe nie zapewniają wystarczających informacji, które pozwoliłyby na opracowanie konkretnych działań politycznych.

4. Uwagi szczegółowe na temat propozycji Komisji

4.1 Polityka energetyczna

4.1.1 Jak słusznie stwierdza Komisja, na konkurencyjność przemysłu metalurgicznego UE negatywnie wpływają takie wahania, jak szybki ostatnio wzrost cen gazu i elektryczności oraz ograniczenia dostaw energii opartych na długoterminowych kontraktach.

4.1.2 Należy podjąć działania na rzecz lepszego prognozowania trendów cenowych oraz większej przejrzystości rynku i swobodnego wyboru dostawcy. Przyczynić się do tego muszą zarówno działania legislacyjne, jak i zgodność stosowanych praktyk z prawem wspólnotowym.

4.1.3 Przegląd możliwości zawierania długoterminowych kontraktów na dostawy energii jest jednym z najważniejszych środków dla lepszej przewidywalności warunków zaopatrzenia. Należy przy tym mieć na uwadze zakres, w jakim dostawcy energii są w stanie uczestniczyć we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji (ETS).

4.1.4 Aby wszystkim zainteresowanym przedsiębiorstwom umożliwić swobodny dostęp do rynku energii, konieczne są rozwiązania mające na celu likwidację luk w infrastrukturze transportu energii (sieci transeuropejskie).

4.1.5 W odleglejszej perspektywie dalsze rozwijanie odnawialnych źródeł energii jest ważnym czynnikiem niezależności dostaw dla przemysłu UE. Przemysł metalurgiczny przyczynia się do powodzenia polityki UE na rzecz większego generowania energii (elektryczności i ciepła) z jej odnawialnych źródeł. Proces wytopienia stali oraz piece koksowe to źródło cennych gazów — gazów wielkopiecowych, gazów konwertorowych oraz gazów koksowniczych. Gazy te w różnych proporcjach zawierają tlenek węgla (do 65 % w gazach konwertorowych), dwutlenek węgla, azot i wodór (do 60 % w gazach koksowniczych). Zamiast roztrwaniać je i spalać można je wykorzystywać do produkcji elektryczności lub ciepła. Już teraz czyni się to w niemałym zakresie, jednak trzeba podjąć wysiłki na rzecz dalszego rozwijania tych technologii.

4.1.6 Ponadto Komitet zwraca uwagę na liczne opinie, w których zawarł swoje stanowisko na temat polityki energetycznej (ostatnio w CCMI/052 oraz w różnych opiniach sekcji TEN).

4.2 Polityka ochrony środowiska

4.2.1 Przemysł metalurgiczny jest już objęty dużą liczbą przepisów UE dotyczących polityki ochrony środowiska, których wdrożenie i stosowanie nieustannie stawiają ten przemysł przed wyzwaniem pogodzenia ich różnych celów (na przykład zapobieganie szkodliwym emisjom jest częściowo związane z większym zużyciem energii, co z kolei jest niekorzystne dla efektywności energetycznej). Bez wątpliwości część przemysłu metalurgicznego to energochłonne branże, uczestniczące w międzynarodowej żarzącej konkurencji o niższe koszty. Gałęzie przemysłu, o których mowa, emitują znaczące ilości CO₂. Gdyby przewidywane przez Komisję środki związane ze zmianami klimatu, w szczególności rozszerzenie systemu ETS, miały być bez żadnych ograniczeń zastosowane w odniesieniu do przemysłu metalurgicznego,

mogłoby to prowadzić do przenoszenia inwestycji do innych krajów (co już ma miejsce) oraz do likwidacji miejsc pracy (niebezpieczeństwo „wycieku emisji dwutlenku węgla”). Jednak w dziedzinie zmian klimatycznych nie osiągniemy zamierzonego efektu, o ile wszystkie kraje nie podporządkują się tym celom.

4.2.2 Najważniejszym priorytetem musi być wobec tego zawarcie wiążących umów międzynarodowych z jasnymi kryteriami skuteczności i kontroli, aby uniknąć aspektów niekorzystnych dla konkurencyjności przemysłu europejskiego oraz przeciwdziałać zmianom klimatycznym w skali globalnej.

4.2.3 Znaczna część przemysłu metalurgicznego już w przeszłości dokonywała poważnych inwestycji w technologie energooszczędne. Europejski przemysł stalowy zajmuje, przykładowo, czołową pozycję pod względem emisji CO₂, a wiele przedsiębiorstw osiągnęło już wyznaczoną przez czynniki technologiczne granicę możliwości zmniejszania emisji. Stąd też cel zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 21 % do roku 2020 w odniesieniu do roku 2005 powinien dotyczyć całego sektora ETS (branża energetyczna oraz przemysł energochłonny) a przy rozkładaniu zadań w tym zakresie należałoby uwzględnić technologiczne możliwości danego przemysłu do zmniejszenia emisji, tak aby nie wpłynęło to negatywnie na jego moc produkcyjną.

4.2.3.1 Rada stwierdziła, że ambitny cel ograniczenia o 30 % emisji CO₂ można osiągnąć poprzez odpowiednie porozumienia międzynarodowe. Komitet podkreśla w tym kontekście, że należy uściślić, w jakich dziedzinach takie ograniczenie miałyby być osiągnięte. Bez wątplenia nie będą to jedynie sektory wymienione obecnie w ETS. Zdaniem Komitetu muszą im przede wszystkim towarzyszyć także działania w takich dziedzinach, jak izolacja budynków, transport i organizacja ruchu drogowego bądź ogólnie efektywność energetyczna itd.

4.2.4 Komitet uważa zatem, że we wszelkich działaniach priorytetowo należy traktować przede wszystkim upowszechnianie najlepszych i najbardziej energooszczędnych technologii, a w dalszej kolejności badania i rozwój w kierunku poprawy tychże technologii i nowych materiałów. Zarówno działając na szczeblu UE, jak i negocjując międzynarodowe porozumienie w sprawie ochrony klimatu, powinno się brać pod uwagę standardy techniczne.

Komisja powinna jak najszybciej opracować w tym zakresie plan, obejmujący wszystkie zaplanowane środki i kroki, co oszczędzi tej branży dalszej niepewności. Komitet odsyła przy tym do art. 10 lit. b) wniosku Komisji w sprawie ETS⁽³⁾.

4.2.5 Jeśli chodzi o dyrektywę dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (IPPC), Komitet popiera plany Komisji w zakresie harmonizacji, które mają się m.in. przyczynić do lepszego stanowienia i uproszczenia prawa. Jednak podstawą certyfikacji i funkcjonowania zakładów przemysłowych musi być skodyfikowana dyrektywa uwzględniająca

indywidualny stan postępu technologicznego. Konkurencyjność przemysłu metalurgicznego UE nie może być zagrożona na skutek zobowiązań, które wykraczają poza jej możliwości technologiczne.

4.2.6 Komitet zgadza się zasadniczo z propozycjami Komisji w sprawie gospodarowania odpadami, dyrektywy REACH oraz normalizacji, jednakże oczekuje bardziej konkretnych propozycji.

4.3 Innowacje, badania i rozwój oraz umiejętności

4.3.1 Komitet popiera zaangażowanie Komisji na rzecz intensyfikacji innowacji, badań i rozwoju a także podnoszenia kwalifikacji.

4.3.2 Europejska Platforma Technologiczna Stali (ESTEP) przyczynia się do kształtowania przyszłości proponując ambitne programy badań i rozwoju (strategiczny program badawczy znany pod skrótem SRA) w zakresie trwałej konkurencyjności. Priorytety SRA są ukierunkowane na zmniejszenie negatywnego wpływu technologii na środowisko oraz na opracowanie wyrobów przynoszących nowoczesną wartość dodaną, które są skuteczniejsze w ciągu ich całego cyklu życia. ULCOS (produkcja stali przy jednoczesnej minimalizacji wydzielania dwutlenku węgla, ang. Ultra Low CO₂ Steelmaking) to przykład pierwszego zakrojonego na szeroką skalę projektu ESTEP mającego znacznie zmniejszyć wydzielanie CO₂. Jest to obecnie najbardziej ambitne przedsięwzięcie na świecie, które już odniosło olbrzymi sukces, gdyż wybrano cztery obiecujące rozwiązania, które mają obecnie przejść próby w skali przemysłowej oraz zostać połączone z technologiami przechwytywania i magazynowania dwutlenku węgla (CCS). ESTEP wnosi pośrednio wkład do zagadnień zmian klimatycznych i energetycznych, oferując rozwiązania z lekkiej stali, całkowicie poddającej się recyklingowi, np. dla branży samochodowej i budowlanej oraz efektywne nowe rozwiązania w zakresie źródeł energii na przyszłość (np. energia wiatru).

4.3.3 Z drugiej strony szkolenia i kształcenie pracowników są istotne dla tworzenia zrównoważonego przemysłu w Europie, stąd też potrzebne są znaczne inwestycje na poprawę poziomu umiejętności, na przykład poprzez zatrudnianie uzdolnionych ludzi z uniwersytetów oraz systemy uczenia się przez całe życie, zwłaszcza zaś naukę przy użyciu środków elektronicznych. Do osiągnięcia takiego celu społecznego konieczne jest wsparcie ze strony UE i środowisk akademickich⁽⁴⁾.

4.3.4 Jednak Komitet proponuje, by poddać przeglądowi skuteczność obecnych programów. Na przykład wyniki strategicznego programu badawczego „SRA” Europejskiej Platformy Technologicznej Stali były rozczarowujące w odniesieniu do pierwszego przetargu po ogłoszeniu siódmego programu ramowego (mniej niż 10 % pozytywnych odpowiedzi), gdyż przetargi nie pokrywały się z priorytetami programu. Oczekuje się lepszego dostosowania i wsparcia w ramach drugiej części siódmego programu ramowego.

(3) COM(2008) 16 wersja ostateczna z dnia 23 stycznia 2008 r.

(4) Trzeba tu wspomnieć, że w przemyśle metalurgicznym podejmuje się już inicjatywy na rzecz krzewienia mobilności specjalistów z tej branży w Europie, takie jak choćby projekt „paszport EMU” (www.emu-pass.com).

4.4 Stosunki zewnętrzne i polityka handlowa

4.4.1 Komitet przyjmuje z zadowoleniem podejście Komisji, która zaopatrzenie przemysłu w surowce uznaje za wysoki priorytet. W związku z tym należy jednak zauważyć, że nie jest to tylko kwestia stosunków zewnętrznych i handlu zagranicznego, co zawarto w opinii w sprawie przemysłu wydobywczego surowców nieenergetycznych w Europie (CCMI/056). Należy tu przypomnieć, że recykling surowców oraz zmniejszanie materiałochłonności lub badania nad materiałami zastępczymi w przyszłości będą miały coraz większe znaczenie (nie tylko ze względów polityki handlowej, ale także z myślą o ochronie środowiska).

4.4.2 Szczególną uwagę należy zwrócić na koncentrację panującą na rynkach wielu surowców, która sprawia, że ceny dyktuje mała liczba światowych koncernów.

4.4.3 Komitet podziela zdanie Komisji, iż w sprawach polityki handlowej należy prowadzić ścisły dialog z państwami trzecimi. Jednak nadal trzeba pozostawić sobie do dyspozycji odpowiednie, zgodne z wymogami WTO instrumenty polityki handlowej,

by przeciwdziałać praktykom szkodzącym lub dyskryminującym przemysł metalurgiczny UE. Należy także wysłać jednoznaczne sygnały, że instrumenty te zostaną użyte w sytuacji, gdy dialog nie przyniesie postępów.

4.5 Aspekty społeczne

4.5.1 Wobec takich wyzwań, jak np. starzenie się siły roboczej (zwłaszcza w przemyśle stalowym), zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników i dokonujące się w sposób ciągły przemiany strukturalne, Komitet wyraża zdziwienie faktem, iż Komisja nie przedstawiła przemysłowi żadnych środków lub propozycji odnoszących się do aspektów społecznych wspomnianych w komunikacie.

4.5.2 Szczególną uwagę należy poświęcić zagadnieniu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ponieważ przemysł metalurgiczny należy do branż podwyższonego ryzyka.

4.5.3 W tym kontekście Komitet jeszcze raz podkreśla znaczenie dialogu społecznego.

Bruksela, 3 grudnia 2008 r.

Przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Mario SEPI

Sekretarz Generalny Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego
Martin WESTLAKE